

VÄLKE

UUDENMAAN YMPÄRISTÖKASVATUKSEN JA -TIETOISUUDEN EDISTÄMISRYHMÄ

Toimintasuunnitelma 2025

Sisällys

1. Taustaa Uudenmaan ympäristökasvatuksen ja -tietoisuuden edistämisyhmästä	3
1.1 Johdanto	3
1.3 Ajankohtaista vuonna 2025	4
Välke-verkoston teemaksi on valittu vesi vuosille 2024–2025. Näinä vuosina vesiteemaa pyritään tuomaan esille viestinnän kautta sekä järjestämällä seminaareja ja webinaareja laajemmalle teemasta kiinnostuneelle yleisölle...	4
1.4 Rattailla – toimenpideohjelma ympäristötietoisuuden ja -vastuullisuuden edistämiseksi Uudellamaalla	4
1.5 Ympäristövastuullisuuden osaamispankki osana Mappa-palvelua	5
1.6 Ryhmän ja verkoston kokoonpano	5
1.7 Ryhmän rahoitus	7
2. Toimenpiteet vuodelle 2025	7
2.1 Teemana vesi	7
2.2 Kokoukset ja verkostotapaamiset	7
2.3 Välke-ryhmän toiminta, tapahtumat ja kampanjat 2025	8
2.4 Viestintä ja tiedotus	21
2.4.1 Sosiaalinen media	21
2.5 Muut ympäristökasvatuksen ja -tietoisuuden edistämistoimenpiteet	21
2.6 Yhteystietojen ylläpito	22
2.7 Yhteistyö muiden alueellisten verkostojen kanssa	22
2.8 Kansainvälinen toiminta	22
3. Ryhmän toimintatavat	22
LIITE 1. Ryhmän jäsenorganisaatiot aakkosjärjestyksessä	23

Etukannen logo: Jenni Gorbunova

1. Taustaa Uudenmaan ympäristökasvatuksen ja -tietoisuuden edistämisyhmästä

1.1 Johdanto

Tämä toimintasuunnitelma esittelee Uudenmaan ympäristökasvatuksen ja -tietoisuuden edistämisyhmän (Välke-ryhmän) toimenpiteet vuodelle 2025. Toimintasuunnitelma on laadittu yhteistyössä ryhmän jäsenten kanssa. Suunnitelma on hyväksytty ryhmän kokouksen jälkeen, 6.6.2025. Uudenmaan ympäristökasvatuksen ja -tietoisuuden edistämisyhmä on perustettu 2011. Kaudelle 2023–2025 Uudenmaan ELY-keskus teki nimittämispäätöksen vuosille 2023-2025

(https://taimi.sharepoint.com/:b:/r/sites/VLKE/Jaetut%20asiakirjat/General/Ryhm%C3%A4n%20nime%C3%A4minen/V%C3%84LKE_nimitt%C3%A4misp%C3%A4%C3%A4t%C3%B6s_2023-2025_201222.pdf?csf=1&web=1&e=ly15iC) 20.12.2022. Määräajan jälkeen arvioidaan ryhmän toimintaa uudelleen ja päätetään jatkosta. Vuonna 2025 on uudelleen nimeämisen aika.

Välke-ryhmän käsitys ympäristökasvatuksesta ei erittele ympäristökasvatusta ja kestävän kehityksen kasvatusta toisistaan. Ympäristökasvatus on kasvatuksellista toimintaa, joka tukee elinikäistä oppimisprosessia siten, että yksilöiden tai yhteisöjen arvot, tiedot, taidot sekä toimintatavat muuttuvat kestävän kehityksen mukaisiksi. Välke-ryhmän nimeen on haluttu sisällyttää myös sana ympäristötietoisuus, jotta ryhmän ja ympäristökasvatuksen tavoitteet myös aikuisten toimintaan vaikuttamisessa tulevat paremmin esiin. Ympäristötietoisuus on ympäristönäkökohtien tiedostamista ja niiden huomioon ottamista toimintaa koskevia päätöksiä ja valintoja tehtäessä.

Välke-ryhmä huomioi ja edistää toiminnassaan globaalia kestävän kehityksen [Agenda2030](#)-toimintaohjelmaa, jonka aikajänne on 2016–2030. Suomi on laatinut hallitusohjelmaan kirjatun [kansallisen toimintasuunnitelman Agenda2030:n toteuttamiseksi](#). Agenda 2030 sisältämät 17 tavoitetta kytkeytyvät suoraan Välke-ryhmän toimintakenttään vaikuttaen usean toimijan meneillään olevien hankkeiden ja toiminnan sisältöön. Välke-ryhmän toiminta on osa valtakunnallista ympäristökasvatustyötä, jota ohjaavat mm. Unescon laatimat linjaukset kasvatus- ja opetusalan kestävän kehityksen edistämiseksi vuosina 2020–2030 ([Unescon suunnitelma](#)). Agenda2030-toimintaohjelman tavoite 14 (Vedenalainen elämä) kytkeytyy erityisesti Välke-ryhmän vuosien 2024-2025 vesiteemaan. Kestävän kehityksen ja ympäristökasvatuksen edistämistä ohjaavat myös kuntien ja Uudenmaan liiton kestävän kehityksen tavoitteet ja toimenpiteet, joihin ilmastotavoitteiden, -strategioiden ja -ohjelmienkin voidaan katsoa lukeutuvan. Vesitietoisuuden lisääminen on tavoitteena myös Uudenmaan vesienhoidon toimenpideohjelmassa vuosille 2022–2027. Välke pyrkii edistämään kestävyysosaamista Uudellamaalla tuoden esiin ja edistäen myös Eurooppalaisen kestävyysosaamisen (GreenComp) osaamista (tietoja, taitoja ja asenteita).

- “[Reilusti edellä - Uusimaa-ohjelma 2022-2025](#)” tähtää kohti ekologisesti kestävää, taloudellisesti vastuullista ja sosiaalisesti oikeudenmukaista maakuntaa. Ympäristökasvatus sekä ympäristövastuulliseen kuluttamiseen kannustaminen ja ohjaaminen ovat mukana ohjelmassa.

1.2 Välke-ryhmän tavoitteet

Välke-ryhmän toiminnan tavoitteet ja tehtävät vuodelle 2025 ovat:

- Lisätä ympäristökasvattaja- ja ympäristötietoisuuden edistäjätahojen välistä yhteistyötä ja tiedonvaihtoa Uudellamaalla ja valtakunnallisesti.

- Edistää ekososiaalista sivistystä. Perusopetuksessa tunnistetaan kestävä kehityksen ja ekososiaalisen sivistyksen välttämättömyys, toimitaan sen mukaisesti ja ohjataan oppilaita kestävä elämäntavan omaksumiseen.
- Ylläpitää ja laajentaa Uudenmaan ympäristökasvatuksen asiantuntijaverkostoa eli Välke-verkostoa mm. säännöllisen viestinnän avulla.
- Tunnistaa keinoja tukea ympäristökasvattajia ja ympäristökasvatustyötä tekeviä opettajia Uudellamaalla ja valtakunnallisesti yhteistyössä opetushallituksen ja Keski-Suomen ELY-keskuksen kanssa.
- Päivittää Rattailla -toimenpideohjelmaa ympäristötietoisuuden ja -vastuun edistämiseksi Uudellamaalla ja toteuttaa ohjelmaa.
- Seurata ja ennakoida ympäristökasvatuksen ja -tietoisuuden kehittämistarpeita, kuulla asiantuntijoita ja välittää tietoa eri foorumeilla (mm. aluehallinnon ympäristökasvatusverkosto).
- Lisätä ympäristökasvatustyön näkyvyyttä Uudellamaalla ja herättää suuren yleisön ympäristötietoisuutta.
- Tehdä yhteistyötä mm. Uudenmaan liiton kanssa rahoituksen järjestämiseksi ympäristökasvatus- ja tietoisuustyölle ja -hankkeille.
- Viestiä monikanavaisesti Välke-ryhmän työstä sekä ajankohtaisista ympäristökasvatukseen ja tietoisuuteen liittyvistä hankkeista ja tapahtumista. Sosiaalista mediaa käytetään tukemaan Välke-ryhmän ja -verkoston toimintaa.
- Järjestää kerran vuodessa seminaarin/webinaarin tai muun vastaavan tapahtuman tai tempauksen koko verkostolle.
- Osallistua muihin aihealueen tapahtumiin ja tehdä mm. viestinnällistä yhteistyötä Välke-ryhmän organisaatioiden kanssa, jotta tieto tapahtumista tavoittaisi kohderyhmän mahdollisimman laajasti.
- Laatia toimintakausittain toimintasuunnitelma, jossa ryhmän tehtävät ja tavoitteet määritellään.

1.3 Ajankohtaista vuonna 2025

Välke-verkoston teemaksi on valittu vesi vuosille 2024–2025. Näinä vuosina vesiteemaa pyritään tuomaan esille viestinnän kautta sekä järjestämällä seminaareja ja webinaareja laajemmalle teemasta kiinnostuneelle yleisölle.

Vantaa on saanut rahoituksen ELY:n ympäristökasvatus- ja valistushankkeelle *Ympäristökasvatuksesta virtaa vesiensuojeluun*, jota haki yhdessä Välke-verkoston kanssa. Hanke liittyy vahvasti vuosien 2024–2025 puheenjohtajateemaan. Vantaan ja Välke-verkoston yhteishankkeen tavoitteena on innostaa kaiken ikäisiä kuntalaisia hakemaan tietoa, herättämään uteliaisuutta lähiluontoa kohtaan ja rohkaista luonnossa liikkumiseen. Hankkeen tavoitteina on myös tietoisuuden lisääminen ja vieraslajien torjunta. Erilaisin viestinnän keinoin (mm. opaskyltit ja some-postaukset) asukkaille kerrotaan Vantaan pienvesistä ja niiden monimuotoisesta luonnosta. Hankkeen aikana järjestetään myös vieraslajitalkoita asukkaille ja muille ryhmille, kuten yrityksille, purojen varsilla yhdessä Vantaan lähiluonto-oppaiden kanssa. Hankkeessa kehitetään yhdessä Välke-verkostolaisten kanssa uusia innovaatioita talkootyöhön sekä asukkaiden ja yritysten osallistamiseen. Hankkeen aikana järjestetään lisäksi vesistö- ja vieraslajiaiheisia webinaareja. Hankekoordinaattori osallistuu Välke-verkoston viestintään sekä auttaa syksyn Välke-webinaarin järjestämisessä.

1.4 Rattailla – toimenpideohjelma ympäristötietoisuuden ja -vastuullisuuden edistämiseksi Uudellamaalla

Vuonna 2014 valmistui ensimmäinen alueellinen Rattailla – toimenpideohjelma ympäristötietoisuuden ja -vastuullisuuden edistämiseksi Uudellamaalla. Toimenpideohjelman

toteuttaminen edistää eri toimijoiden välistä yhteistyötä ja verkostoitumista. Toimenpideohjelma uudistettiin ja päivitettiin keväällä 2024. Sen toteutumista on tarkoitus seurata Välke-ryhmän kokouksissa organisaatioittain kuulumiskierroksen yhteydessä. Lisäksi toteutumista arvioidaan seurantataulukon avulla loppuvuodesta 2024 ja 2025. Samassa yhteydessä päivitetään toimenpideohjelmaa tarvittaessa.

1.5 Ympäristövastuullisuuden osaamispankki osana Mappa-palvelua

Osaamispankki oli Välke-verkoston verkkosivusto ja tietopankki, jonne koottiin Uudenmaan ympäristövastuullisuutta edistävät ja ympäristökasvatustyötä tekevät toimijat ja heidän palveluntarjoajansa. Sivut esittelevät alueen ympäristökasvatustoimijoita ja toimintaa sekä ympäristökasvatukseen sopivia kohteita ja materiaaleja. Loppuvuodesta 2021 Osaamispankin aineisto on siirretty osaksi Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liiton ylläpitämää [Mappa-palvelua](#).

Välke-ryhmä markkinoi Mappa-palvelua soveltuviissa yhteyksissä ja viestii siitä sekä Mappan kautta hyödynnettävistä aineistoista Välke-verkostolle. Tavoitteena on saada Välke-verkoston jäsenetkin jakamaan tietoa Mappa-palvelusta eri tilaisuuksissa, jotta tavoitetaan mahdollisimman kattavasti palvelun potentiaaliset käyttäjät.

1.6 Ryhmän ja verkoston kokoonpano

Uudenmaan ELY-keskus on asettanut VÄLKE-ryhmän jäseniksi vuosille 2023–2025. Ryhmän kokoonpano on seuraava:

Organisaatio	Jäsen	Varajäsen
4H-järjestö	Julia Mali	Anni Hirvonen
Careeria	Johanna Krabbe	-
Espoon kaupunki	Kati Vähä-Jaakkola	Anna Kilpeläinen
Helsingin kaupunki	Mira Lainiola	Annina Wallinsalo
Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY	Päivi Vaisto	Leena Mikkonen-Young
Hyrja koulutus Oy	-	Juuso Kerola
Kauniainen	Helena Suomela	-
Luontoliiton Uudenmaan piiri / Luontoliitto	Saara Leinikka	Teija Peura
Metsähallituksen luontopalvelut	Elina Pilke	Maria Salin
Natur och Miljö rf	Jonas Heikkilä	Camilla Sederholm
Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia	Riitta Aho	-
Perho liiketalousopisto	Maria Runonen	Pauliina Lehtinen
Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy	Leena Nukari	-

Organisaatio	Jäsen	Varajäsen
Suomen luonnonsuojeluliitto Uudenmaan piiri ry	Riitta Raunio	Milla Tuormaa
Suomen ympäristöopisto SYKLI	Elina Hinkkanen	Maarit Pihkala
Uudenmaan ELY-keskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue	Tiina Ahokas	Pihla Kivistö
Uudenmaan ELY-keskus, viestintä	Memmi Ojantola	-
Uudenmaan liitto	Rosa Tuomi	Pia Tynys
Vantaan kaupunki	Riikka Virta	Noora Ilola
Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys	Paula Luodeslampi	Asko Särkelä

Uudenmaan ympäristökasvatuksen yhteistyöverkostossa on mukana tällä hetkellä noin 260 henkilöä. Verkostossa ovat mukana mm. seuraavia tahoja Uudeltamaalta:

- HSY
- Keski-Suomen ELY-keskus
- Kestävän kehityksen verkostoja
- Oppilaitoksia
- Korkeasaaren eläintarha, luontokoulu
- Kuntien koulutoimia
- Kuntien ympäristötoimia ja kuntien kirjastotoimia
- Luonnonsuojelu- ja ympäristöjärjestöt
- Luonto- ja ympäristökoulut, luontotalot ja leirikoulut
- Museoita
- Muu valtionhallinto, mm. opetushallitus, ympäristöministeriö (Kestävän kehityksen toimikunta)
- Muut kansalaisjärjestöt (ml. 4H, MLL, liikuntajärjestöt)
- Muut alueen vesiensuojeluyhdistyksiä
- Opetus-, kasvatusta- ja koulutusalojen OKKA -säätiö
- Opiskelija- ja opettajajärjestöjä
- Partio
- Seurakuntia
- Suomen kulttuuriperintökasvatuksen seura ry
- Suomen Latu
- Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö
- SYKE
- Uudenmaan ELY-keskuksen innovaatiot ja yritysrahoitus -yksikkö, maaseutu- ja energiayksikkö sekä tie- ja liikennealojen suunnitteluyksikkö
- Vihreä Lippu -kouluja
- Ympäristö- tai kestävän kehityksen sertifioituja oppilaitoksia
- Vihreä Lippu -päiväkoteja
- Uudenmaan liitto

Yhteistyöverkostoon voi liittyä Välke-ryhmän sivujen kautta <https://www.ely-keskus.fi/web/valke> tai olemalla yhteydessä puheenjohtajatahoon.

1.7 Ryhmän rahoitus

Välke-ryhmä toimii lähtökohtaisesti ilman erillisrahoitusta ja ryhmän jäsenet osallistuvat toimintaan oman toimensa ohella. Lisäksi ryhmä selvittää tarvittaessa rahoitusmahdollisuuksia ympäristökasvatustyötä tukevalle ja ympäristötietoisuutta edistävälle hankkeelle. Jos rahoitus mahdollistuisi, voisi Välke-ryhmä ohjata itsenäisesti tai yhteistyössä ryhmässä mukana olevien organisaatioiden kanssa tällaista hanketta.

Vantaan kestävyyskasvatuksen hankkeesta *Ympäristökasvatuksesta virtaa vesien suojeluun* on haettu lisärahoitusta työntekijän palkkaamiseksi 7 kk:n ajalle vuodelle 2025.

2. Toimenpiteet vuodelle 2025

2.1 Teemana vesi

Kullekin Välke-ryhmän toimintakaudelle on valittu teema tai painopiste. Vuosien 2024–25 teemana on vesi.

Edelliset teemavuodet ovat olleet seuraavat:

- 2022–2023: Ilmastonmuutos ja ilmastovastuu
- 2020–2021: Luonnon monimuotoisuus
- 2018–2019: Kiertotalous
- 2016–2017: Nuoret muutoksentekijöinä
- 2015: ekosysteemipalvelut (sisältäen aiheita: kestävä elämäntapa, virkistys, kansalaisten osallistuminen/osallisuus lähiympäristön kehittämiseen ja luonnon monimuotoisuus)
- 2013–2014: ruoka, lisäksi vuonna 2014 vietettiin Suomenlahti-vuotta
- 2012: vesi

2.2 Kokoukset ja verkostotapaamiset

Välke-ryhmä kokoontuu 4–6 kertaa vuodessa. Kokouksiin voidaan tarvittaessa kutsua ulkopuolisia asiantuntijoita.

Kokouksissa:

- suunnitellaan ja seurataan yhteistä toimintaa,
- tutustutaan Uudenmaan ympäristökasvatustoimijoihin ja verkostoidutaan,
- levitetään tietoa, toimintamalleja ja materiaaleja,
- päätetään yhteisistä tavoitteista ja toimenpiteistä.

Vuosittain järjestettävän Välke-seminaarin/-tapahtuman teeman määrää vuoden teema. Toteutustapana on seminaari/webinaari/työpajat. Päivään kutsutaan verkoston edustajat, päättäjiä ja muita tahoja teemasta ja tavoitteista riippuen. Välke-seminaarin/-tapahtuman tavoitteena on edistää alueellisen tason verkostoitumista, yhteistyötä, tietoisuuden lisäämistä sekä tiedon, materiaalien ja toimintamallien levittämistä. Päivän sisällön valmistelee Välke-ryhmän jäsenistä valittava työryhmä. Vaihtoehtoisesti ryhmä voi suunnitella muun verkostoa ja alueen toimijoita aktivoivan sekä tavoitteita edistävän tapahtuman / toiminnan muodon.

2.3 Välke-ryhmän toiminta, tapahtumat ja kampanjat 2025

Välke-ryhmän jäsentahot ja verkostossa mukana olevat organisaatiot järjestävät ympäristökasvatusta ja -tietoisuutta edistäviä tapahtumia ja kampanjoita omassa toiminnassaan. Näistä kootaan ajankohtaiset tiedot kokouksissa ja jaetaan Välke-verkostolle Välke-viestin muodossa. Lisäksi tavoitteena on, että ryhmän jäsenet ideoivat ja mahdollisuuksien mukaan toteuttavat yhteisiä tapahtumia ja kampanjoita.

Ryhmä välittää tarpeen mukaan tietoa ryhmän ja verkoston jäsenten järjestämistä kampanjoista ja materiaaleista edelleen. Kokousten yhteydessä voidaan järjestää koulutusta ryhmälle ajankohtaisista teemoista.

Organisaatiokohtaiset tavoitteet ja toimintasuunnitelma vuodelle 2025:

Espoon kaupunki

Luontoviisas Espoo -[tiekarta](#) (2025–2035) yhtenä päämääränä on, että ymmärrys ja tieto luonnosta on lisääntynyt ja monimuotoisuuden hyväksi toimitaan aktiivisesti. Lisätietoa osoitteessa www.espoo.fi/luontoviisas.

Osana Luontoviisas Espoo -työtä osallistamme kuntalaisia luontotyöhön yhteistyössä järjestöjen kanssa. Yhteistyön avulla kannustamme yhdistyksiä konkreettisiin toimiin luonnon hyväksi, lisäämme tapahtuma- ja viestintäyhteistyötä sekä jaamme tietoa keskeisistä luontoon vaikuttavista hankkeista Espoossa. Villa Elfvik järjestää vieraslajitalkoita kesällä 2025 Laajalahden luonnonsuojelualueella ja lähiympäristössä. Asukkaita kannustetaan poistamaan vieraslajeja myös omassa lähiluonnossaan.

Toukokuussa julkaistaan Villa Elfvikin luontotalon tärkeimmistä palveluista selkokielistä materiaalia. Luontotalosta on viime vuosina tullut suosittu vierailukohde maahanmuuttajien kotoutusryhmille ja muille erityisryhmille, joilla on vaikeuksia ymmärtää ja lukea yleiskieltä.

Villa Elfvik tekee yhteistyötä Jyväskylän yliopiston Bio- ja ympäristötieteiden laitoksen Evoluutiopajat-projektin kanssa:

Villa Elfvikin Luonnon helmassa –luontopolun varrella on kesän ajan (29.5.- 29.9.2025) esillä Elonkirjo ja evoluution aikajänteet - ääniluontopolku

Metsämaaperän eliöt ja monimuotoisuus –kokonaisuuden tavoitteena on ympäristö- ja taidekasvatuksen keinoin lisätä ymmärrystä metsäluonnon monimutkaisista vuorovaikutussuhteista sekä vahvistaa lasten ja nuorten monipuolista luontosuhdetta ja toimijuutta. Villa Elfvikin luontotalossa järjestettävään kokonaisuuteen kuuluu nykytaidenäyttely 2.10.-26.11.2025, työpajoja espoolaisille koululukuille ja kurssi kasvattajille la 25.10.2025.

Espoon Kasvun ja oppimisen toimialalla (varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus, lukiokoulutus ja nuorisotyö) on vuodesta 2025 alkaen kolme yhteistä SDG-pohjaista toimenpidettä:

- 1) Kaikissa yksiköissä otetaan kierrätysroska-astiat käyttöön, jos se on mahdollista, eikä sitä ole vielä aloitettu.
- 2) Jokaista yksikköä kannustetaan siihen, että vähintään yksi henkilö osallistuu vuosittain ekotukihenkilöiden peruskoulutuksen.
- 3) Yksiköitä kannustetaan osallistumaan Vihreä Lippu - ohjelmaan mahdollisuuksien mukaan.

Kaupunkitasoisissa ohjelmissa Kasvun ja oppimisen toimialaa koskee lisäksi seuraavat toimenpiteet:

1) Espoon Itämeri -toimenpideohjelma:

Kaupungin varhaiskasvatussyksiköitä, kouluja ja lukioita kannustetaan liittymään Itämerihaaste-verkostoon ja osallistumaan Itämeripäivään vuosittain ajalla 2024-2028.

2) Hiilineutraali Espoo -tiekartta 2030: Valmistellaan koulujen ja päiväkotien osalta kierrätyksen käytäntöjä. Jätteiden lajittelua pyritään parantamaan kaupungin kiinteistöissä.

3 Espoon Ilmastovahti, jossa toimenpiteiden alla myös tehtäviä:

a) Kierrätämme ja kunnostamme kalusteita, b) Edistämme lasten ja nuorten kestävää liikkumista, c) Edistämme kestävää kulutusta ja kiertotalousajattelua lasten ja nuorten kanssa, d) Edistämme vastuullista kansainvälistä yhteistyötä

4) Espoon pyöräilyn edistämishjelma ja toimialaa koskevat toimenpiteet julkaistaan keväällä 2025 Kaupunginhallituksen käsittelyn jälkeen.

Helsingin kaupunki

Helsingin kaupungin tavoitteena on, että ympäristöasioiden hallinnan jatkuva parantaminen on luonteva osa kaikkea johtamista. Helsinki ohjaa ja arvioi kaupungin kehittämistä YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden kautta. Kaupunkistrategian (2021–2025) mukaan Helsingin tulevaisuus on hyvä, kun se perustuu kestäväan kasvuun. Kestävä kasvu on sopusoinnussa ekologisten reunaehtojen kanssa ja se luo sosiaalisesti, taloudellisesti ja kulttuurisesti kestäväa hyvinvointia. Keväällä 2024 hyväksytyt uudet Helsingin ympäristönsuojelun tavoitteet 2040 täydentävät kaupunkistrategiaa ympäristönsuojelun osalta.

Helsingin kaupungin ympäristö- ja ilmastotavoitteet ovat keskeisessä roolissa myös varhaiskasvatuksessa ja kouluissa sekä nuorille ja aikuisille suunnatuissa palveluissa. Ympäristökasvatuksen tavoitteena on vahvistaa ympäristötietoisuutta ja kehittää arvoja ja toimintatapoja kestävän kehityksen mukaisiksi. Kaupunkistrategian (2021–2025) mukaan Helsinki mahdollistaa kaupunkilaisille ympäristöystävällisempien valintojen tekemisen arjessaan.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, nuorisopalvelut

Tavoitteita edistetään nuorisopalveluiden ympäristöohjelman kautta, ja ympäristölupauksessa sitoudutaan:

- Mahdollistamaan nuorille elämyksiä ja kokemuksia luonnossa, lisäämään nuorten mahdollisuuksia nauttia luonnosta ja vahvistamaan heidän luottamustaan tulevaisuuteen.
- Lisäämään nuorten tietoisuutta luonnon monimuotoisuuden merkityksestä ja tukemaan heidän kasvuaan ympäristökansalaisuuteen.
- Varmistamaan, että nuorilla on tietoa ja keinoja vaikuttaa itseään kiinnostavaan päätöksentekoon, keskusteluun ja kulttuuriin yhteiskunnan eri tasoilla.
- Edistämään aktiivisesti yhdenvertaisuutta ja ihmisoikeuksien toteutumista, kestäväa kehitystä sekä viestimällä näistä sidosryhmillemme.
- Suojelemaan ilmastoa ja luonnon monimuotoisuutta vähentämällä hankintojemme negatiivisia ympäristövaikutuksia.
- Pitämään tuotteet käytössä ja kierrossa mahdollisimman pitkään huollon, kunnostuksen, yhteiskäytön ja jakamisen keinoin.

Kotisivut:

nuorten.hel.fi/ymparisto-ja-seikkailutoiminta

nuorten.hel.fi/nuoriso-ohjaaja-ymparistokasvattaa

Kaupunkiympäristön toimiala, ympäristöpalvelut

Ympäristöpalvelut toteuttaa vuonna 2025 monia toimenpiteitä, joiden tavoitteena on Helsingin ympäristön tilan kohentuminen ja monimuotoisuuden edellytyksien paraneminen. Lisäämme ympäristö- ja luontotietoisuutta ja edistämme vastuullisen luonnossa liikkumisen mahdollisuuksia. Ympäristökasvatustyön sydämenä toimii Harakan saarella sijaitseva Harakan luontokeskus.

Vuonna 2025:

- Uusi luonnonsuojelualueohjelmakausi 2025–2038 alkaa. Ohjelman myötä sekä Helsingin maa- että merialueista suojelun piiriin saadaan yli 10 % pinta-alasta.
- Luontopalvelujen kehittämissuunnitelma valmistuu. Luontopalveluiden tavoitteena on niin lisätä luontotietoisuutta, ohjata kestäväää virkistyskäyttöä kuin parantaa luonnon terveyshyötyjen saavutettavuutta erilaisille käyttäjäryhmille.
- Toteutamme Helsingin luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelmaa ja arvion ohjelman vaikuttavuudesta.
- Toteutamme Harakan luontokeskuksen ympäristökasvatustyötä saaristoluonnon keskellä Harakan saarella sekä mantereella. Palvelua tuotetaan varhaiskasvatusryhmille (saariseikkailu), koulu- ja lukio-ryhmille (luonnon ja ympäristöntutkimuspäivät) sekä opettajille & kasvattajille (ympäristökasvatuksen kurssit). Jatkamme Liiku jäljettömästi -kampanjassa toteutetun roskien luontovaikutuksista kertovan [Roskapolku -rastiradan](#) jalkauttamista tapahtumissa ja pystytämme radan pysyvään käyttöön Harakan saarelle.
- Pilotimme Uutelassa luonto-ohjausta. Luontoneuvojat kiertävät alueella keskustelemassa ulkoilijoiden kanssa ja tarvittaessa muistuttamassa luonnossa ja suojelualueilla liikkumisen pelisäännöistä.
- Jatkamme yhteistyötä Jyväskylän yliopiston kanssa ja perustamme uusia Muuttolintujen kevät -pistelaskentareittejä Helsinkiin, mm. Broändan purolaaksoon, Maunulan luontopolun varrelle.
- Kartoitamme luontopolkujen ja luontoreittien esteettömyyttä Toimipisterekisterin esteettömyyssovellukseen, jotta erilaisilla ulkoilijoilla on paremmat ennakkotiedot reittien soveltuvuudesta.
- Liikenteen ympäristökasvatuksen toimenpiteitä (mm. kulkutapakysely huoltajille ja kestävään liikkumisen työpajoja oppilaille) suunnataan kouluille, joiden ympäristössä tehdään liikenteen rauhoittamisen toimenpiteitä.
- Jalkautamme kestävään liikkumisen ympäristökasvatustyötä koulujen iltapäivätoimintaan ja jatkamme yhteistyötä leikkipuistojen kesätoiminnan kanssa (www.hel.fi/kulkuri)
- Tiivistämme yhteistyötä lasten liikennekaupungin kanssa.
- Viestimme kestävään liikkumisen teemoista kouluille etenkin teemaviikoilla (pyöräilyviikko ja liikkujan viikko).
- Ekotukihenkilöitä koulutetaan kaikille toimialoille ja liikelaitoksiin. Tavoitteena on, että jokaisessa työyhteisössä toimii vähintään yksi koulutettu ekotukihenkilö.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

- Helsingin varhaiskasvatuksen kestävyyskasvatuksessa hyödynnetään KETTU-mallia, jossa tutkitaan kestävä kehityksen ilmiöitä yhdessä seitsemän kettukaverin kanssa. Mallin hyödyntäminen on kirjoitettu myös Helsingin varhaiskasvatussuunnitelmaan.
- Ympäristökoulu Polun hanke Kasvun kesä toteuttaa kaupunkiviljelyä muutaman koulun ja päiväkodin kanssa yhteistyössä. Pedagogisessa toteutuksessa hyödynnetään kettu-mallia.
- KETTU-malli on laajennettu perusopetukseen lukuvuoden 2024–25 aikana. Uudessa kettu-mallissa kestävyyskasvatuksen teemoja esittelee 12 eri kettua. Materiaali löytyy Mappa.fi:stä. Kouluissa toteutettu Kettu-kiertue (Ympäristökoulu Polku) sekä luonnonystävä ja tanssijaketun kouluvierailut. Kaupunkiympäristön toimialalla toteutettu Kettuanimaatio kannustaa mm. kestävään liikkumiseen [Kettukaverit pyöräretkellä - kestävä liikkuminen kaupungissa](#). Ensi lukuvuonna jatketaan kettu-mallin jalkauttamista ja koulutuksia.
- Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan Koulutus 2030 - tulevaisuuden taidot -visio edellyttää ympäristökasvatuksen vahvistamista koko toimialalla. Tässä työssä hyödynnetään EU:n uutta [Green Comp](#) -osaamiskehystä. Ekotukihenkilöverkostoa aktivoidaan vuonna 2025 ja sen avulla pyritään vahvistamaan ympäristökasvatuksen osaamista kaikilla asteilla. Perusopetukselle on koottu kestävä tulevaisuuden polku, joka esittelee ympäristökasvatuksen teemoja ja eri toimijoiden tarjontaa eri vuosiluokille.
- Lukiossa jatkuvat monialaiset Hiilineutraali Helsinki -opintojaksot. Lukioissa alkoi uusi tulevaisuusosko-pilotti keväällä 2025 ja se jatkuu laajempaan pilottina syksyllä 2025. Mallissa yhdistetään tulevaisuusmenetelmiä, kestävyyskasvatusta ja dialogitaitoja. Dialogimallia kestävyyskasvatuksessa edistetään myös yhdessä Erätaukosäätiön kanssa.
- Stadin AO on saanut kestävä kehityksen OKKA-sertifikaatin 2025. Ilmasto-osaaminen on tuotu mukaan kaikkiin eri tutkintoihin. Tulevaisuuslukutaitohanke jatkuu koskien kaikkia aloja.
- Työväenopiston ja Arbiksen kurssitarjonnassa on myös huomioitu ilmasto- ja ympäristösisällöt monissa eri kursseissa.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY

HSY:n Ilmastoinfo kannustaa ja neuvoo pk-seudun taloyhtiöitä ja asukkaita kestäviin energiaratkaisuihin ja asumisen energiatehokkuuteen. Vuonna 2024 Ilmastoinfo muun muassa kouluttaa energiaeksperttejä taloyhtiöiden asukkaista, isännöitsijöistä ja isännöitsijäopiskelijoista sekä päivittää verkkokoulutusvalikoimaansa uusilla verkkosivuillaan ilmastoinfo.hsy.fi.

HSY tuottaa asiantuntijatietoa ja koordinoi yhteistyöfoorumeita ilmastonmuutoksen hillinnästä, ilmastonmuutokseen sopeutumisesta ja kiertotaloudesta sekä edistää monitoimijaista hankeyhteistyötä näiden teemojen osalta.

HSY tukee asiantuntijuudellaan pääkaupunkiseudun kaupunkien ekotukitoimintaa, ja tarjoaa kaupungeille asiantuntijaluentoja, jatkokoulutuksia ja vierailukäyntejä.

HSY tukee myös päiväkotien ja oppilaitosten opetusta tarjoamalla maksuttomia oppitunteja ja materiaaleja. HSY:n tarjoama ympäristökasvatus (<https://www.hsy.fi/ymparistokasvatus/>) sisältää kaksi teemaa ja niissä keskitytään seuraaviin aiheisiin:

- Kestävä kulutus ja kiertotalous -teemassa keskitytään jätteen määrän vähentämiseen, lajitteluun, kiertotalouteen ja kohtuullisiin kulutusvalintoihin.
- Elintärkeä vesi -teemassa keskitytään vesihuoltoon tutustumiseen, lähivesien tutkimiseen, vesivastuullisuuteen ja viemärietikettiin.

HSY:n tavoitteena on olla hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä.

Hyria koulutus Oy

Hyrian strategian yhdeksi ”onnistumislupaukseksi” (Tässä tahdomme onnistua) on kirjattu: ”Kannamme vastuumme ihmisistä, ympäristöstä ja taloudesta. Vaikutamme yhteiskunnassa.” Lisätietoa strategiasta: <https://www.hyria.fi/hyria/organisaatio>. Hiilijalanjälkikartoitusten (toteutettu vuonna 2019 edeltäviltä vuosilta) tulosten pohjalta asetetuista tavoitteista toimenpiteineen valmistui 2021 sisäinen toimenpideohjelma, sisältäen mm. isoja kiinteistöinvestointeja päästöjen vähentämiseksi. Hiilijalanjälki on pieni, vaikka toiminta on laajaa monella paikkakunnalla. Seuraava hiilijalanjälkikartoitus tehdään vuonna 2025 kartoittaen vuoden 2024 päästöt.

Hyria haluaa olla edelläkävijä opiskelijoille ja henkilökunnalle tarjottavassa ilmastovastuun koulutuksessa. Näin ollen Hyriaan on tehty omana työnä kaikille tutkinnoille yhteinen ammatillinen valinnainen tutkinnon osa ”Ilmastovastuullinen toiminta” (15 osp), joka tuli opiskelijoille valittavaksi syksyllä 2022. Valtaosa Hyrian henkilöstöstä on suorittanut Ilmastovastuullinen toiminta – verkkokurssin (joka on 3 osaamispisteen laajuinen osio Ilmastovastuullinen -tutkinnon osaa) osana työnantajan tarjoamaa oman osaamisensa lisäämistä. Koko henkilöstön on edellytetty suorittavan kurssin syksystä 2023 lähtien ja ilmastovastuu on myös osa uusien työntekijöiden perehdytystä. Koulutusaloille on nimetty myös ilmastolähettiläät.

Ammatillisen koulutuksen kestävyystiekartta <https://vaski.info/kestavyystiekartta/> julkaistiin kesällä 2023 ja se toimii valtakunnallisesti ja oppilaitoskohtaisesti tärkeänä työkaluna tavoiteltaessa kestävää ja vastuullista toimintaa. Hyriassa kestävyystiekartasta on tiedotettu aktiivisesti, ja sitä voivat hyödyntää kaikki opetus- ja kehittämissyöissä. Kestävyystiekartta koottiin valtakunnallisessa VASKI – Vastuullinen ja kestävä ammatillinen koulutus -hankkeessa, jonka aikana tuotettiin oppilaitosten käyttöön mm. osaamiskartoituksia. Hyriassa kestävä kehityksen osaamiskartoituksia toteutettiin usealla koulutusalueella, kuten luonnonvara-alalla, jo hankkeen aikana ja sitä käytetään edelleen työkaluna mm. kestävä kehityksen sertifiointien arviointien käynnistämiseksi.

Kestävyystaidot ovat erityisen hyvin integroituina Hyrian kestävä kehityksen sertifioitujen koulutusalojen opintoihin matkailu-, ravintola- ja cateringalalla, liiketoiminnassa sekä luonnonvara-alalla. Hyrian liiketoiminnan ja luonnonvara-alan sertifikaatit uusittiin menestyksekkäästi keväällä 2022. Samalla [OKKA- eli Opetus-, kasvatus- ja koulutusalojen säätiön](#) myöntämät kestävä kehityksen sertifikaatit päivitettiin kestävä tulevaisuuden indikaattoreiden mukaisiksi. Sertifioitujen alojen koulutustoimintaa on usealla eri Hyrian kampuksella ja tavoitteena on myös sertifiointien ulottaminen hyriatasoisiksi lähivuosiin. Parhaillaan laajennetaan olemassa olevaa sertifikaattia koskemaan koko Hyrian palvelualaa.

Hyria osallistuu aktiivisesti VÄLKE-ryhmän toimintaan ja pyrkii sitä kautta lisäämään ympäristö- ja ilmastovastuullisuutta Uudellamaalla yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Hyria myös edistää ympäristövastuullisuutta opiskelijoiden, asiakkaiden ja henkilöstön keskuudessa sekä laajemminkin oman talousalueensa Hyvinkään-Riihimäen seudun asukkaille yhdessä muiden alueen toimijoiden kanssa. Tästä esimerkkinä Syksyn ympäristöpäivä, joka järjestettiin Hyvinkään lukiokeskus Kipinässä 25.10.2022 yhteistyössä

Hyvinkään oppilaitos- ja ympäristötoimijoiden kanssa, Hyria koulutus ja Hyrian Kierrätyskeskus Kerkkä yksinä aktiiveina tapahtumassa. Tapahtuman materiaalit, mm. energiansäästöä ja piiloveden ympäristövaikutuksista, ovat edelleen netissä kaikkien hyödynnettävänä: <https://www.hyria.fi/ymparistopaiva>

Luontoliiton Uudenmaan piiri ry. (LUP), Luontoliitto ry

Luontoliiton Uudenmaan piiri (Lup) jatkaa toimintaansa retkien, leirien, kerhojen ja muiden tapahtumien osalta. Suurin osa leireistä, noin 20 kpl, järjestetään kesälomalla. Lisäksi syys- ja talvilomalla voidaan järjestää harkinnan mukaan muutamia leirejä. Kesällä 2025 yksi lasten leireistä pidetään yhteistyössä Kuurojen liiton kanssa. Leiri on suunnattu kuulorajoitteisille ja heidän sisaruksilleen.

Vuonna 2025 järjestetään päiväretkiä niin perheille kuin nuorillekin. Lisäksi nuorille järjestetään pidempiä vaelluksia. Niistä pisimmät suuntautuvat mm. Puolaan Białowieżan metsään maailmanperintökohteelle ja Suomen lappiin perinteisesti vuoden vaihteessa.

Syksyllä 2024 alkaneet torstaiaamun taaperotreffit jatkuvat ja kasvattavat koko ajan suosiotaan. Treffeillä suunnataan vaihtuviin luontokohteisiin pääkaupunkiseudulla. Treffeillä tutkitaan ja tunnustellaan luontoa sekä nautitaan eväistä. Myös jokaviikkoiset nuorten illat Pasilan kerhohuoneella jatkuvat koko vuoden ajan.

Vuonna 2024 Lup aloitti Suomen mallissa luontoharrastusten tarjoajana Helsingissä, Vantaalla ja Espoossa. Harrastuksia tarjotaan aina lukuvuoden alussa kouluille. Kokemuksen ja rutiinien karttuessa voidaan näitä harrastuksia tarjota muihinkin Uudenmaan kuntiin. Lisäksi muutamia kerhoja järjestetään avi-rahoituksella. Keväällä 2025 pyörineille Pasilan Ympäristötaidekerhoa ja Simonkylän Luontoliikuntakerhoille on toivottu jatkoa. Toiveisiin pyritään vastaamaan ja kerhoja jatkamaan syksyllä 2025, mikäli rahoitus sen mahdollistaa.

Luontoliitto on lasten ja nuorten oma luonnonharrastus- ja ympäristönsuojelujärjestö, jonka toiminta kattaa koko Suomen. Kokoamme luonnosta kiinnostuneet lapset ja nuoret tekemään yhdessä luonnonsuojelu- ja ympäristövaikuttamistyötä. Tarjoamme lapsille ja nuorille luontoleirejä, -retkiä ja -kerhoja sekä kasvattajille tukea ja materiaaleja ympäristökasvatukseen toteuttamiseen.

Luontoliitto tunnetaan myös monista kampanjoistaan: Kevätseurantaa ja Älä osta mitään -päivää on vietetty jo kymmenien vuosien ajan. Uudempia edustavat mm. metsäryhmän Kaadetaan kaava, ei metsää! -kampanja ja Itämeri-ryhmän Muoviton meri.

Tarjoamme ympäri Suomea maksuttomia kouluvierailuja. Kouluvierailuja seuraavista aiheista: haavoittuva monimuotoisuus – ilmastonmuutos ja luontokato, Itämeri sekä uudistetut suurpetovierailut.

Kouluvierailujen lisäksi kannustamme kasvattajia perustamaan matalalla kynnyksellä omia luontokerhoja ja liittymään Luontoliiton kerhverkostoon. Verkosto tarjoaa kerhonohjaajille matalan kynnyksen tukea ympäristökasvatukseen. Kerhotoiminnan toteutukseen on lukuisia erilaisia tapoja ja ratkaisuja. Tärkeintä on, että lapset saavat viettää aikaa luonnossa säännöllisesti.

Teemme koulujen kanssa yhteistyössä myös päivätyökeräystämme, jonka tuotot ohjataan luonnonsuojelu- ja ympäristökasvatus-työhön. Palkkioksi koulu saa keräyksen tuotosta

kolmasosan, jolla voidaan rahoittaa esimerkiksi koulun luontokerho-, luokkaretki- tai luonnonsuojelutoimintaa. Luontoliiton päivätyökeräyksen avulla mahdollistetaan esimerkiksi luontoleiri- ja kerhotoimintaa sekä lasten ja nuorten omaehtoista luonnonsuojelutoimintaa.

Metsähallituksen luontopalvelut

Tavoitteitamme on mm. (Metsähallituksen luontopalveluiden tulossopimus 2025–2028 ja Metsähallituksen vastuullisuusohjelma):

- Monipuoliset ja asiakaslähtöiset luonto- ja eräpalvelut lisäävät hyvinvointia ja luovat elinvoimaa.
- Edistää eri toimenpitein eri asiakasryhmien mahdollisuuksia päästä luontoon sekä turvallisuuden tunnetta näissä kohtaamisissa.
- Kehittää kysyntälähtöisesti, kustannustehokkaasti ja vastuullisesti tuotettuja luonnon virkistys- ja matkailukäytön palveluja.
- Luonnon arvostus lisääntyy monikanavaisen viestinnän ja asiakaspalvelun kautta.
- Pidämme luontoarvoja esillä julkisessa keskustelussa viestimällä aktiivisesti.
- Tehostamme vastuullisen retkeilyn, kalastuksen ja metsästyksen asiakasviestintää yhteistyössä kumppaneidemme kanssa,
- Tavoitteemme on hillitä luontokatoa valtion maa- ja vesialueilla aktiivisilla toimenpiteillä, joilla ylläpidämme ja lisäämme luonnon monimuotoisuutta sekä minimoimme ympäristöön kohdistuvia haitallisia vaikutuksia. Ilmasto-ohjelmassamme lisäämme hiilinieluja ja -varastoja ja puhtaan energian tuotantoa sekä vähennämme päästöjämme.

Tavoitteet näkyvät vuonna 2025 monina toimenpiteinä. Metsähallituksen luontopalvelut kehittää edelleen vuoden lopussa 2024 avattua kansallista ulkoilutietopalvelua eli Luontoonpalvelua. Palveluun voi lisätä myös kuntien ja yhteisöjen hoitamia reittejä.

Suomen luontokeskus Haltiassa kuukauden ensimmäisenä lauantaina järjestettävien **Retkilauantaiden** kohderyhmänä ovat monentasoiset retkeilijät ja niiden ohjelmassa ideoita ja opastusta retkeilyyn ympäri vuoden kuukausittain vaihtuvalla teemalla.
<https://haltia.com/tapahtumat/>

Haltia on mukana Life2Taiga-hankkeessa. Life2Taiga-projektin päätavoite on ennallistaa metsiä Suomessa ja Ruotsissa ennallistamispolttojen avulla. Haltian toimet liittyvät ennallistamispolttojen hyväksyttävyyden lisäämiseen. Metsä palaa! -erikoisnäyttely jatkaa koko vuoden. Näyttelyssä ja maastossa järjestetään maksuttomia opastuksia. Keväällä 2025 koululaiset tekevät oman näyttelynsä aiheesta Haltiaan. <https://haltia.com/portfolio-item/metsa-palaa/> ja <https://www.metsa.fi/projekti/life2taiga/>

Haltian päänäyttely uusitaan. Nykyinen näyttely sulkeutuu loppuvuodesta ja uusi avautuu alkuvuodesta 2026. Uuden näyttelyn teemana on luonnon monimuotoisuus.

Omnia

Omnia strategian visiona on kestävä tulevaisuuden tekoja ja tekijöitä. Jatkamme ympäristötyötä käytössä olevien järjestelmien mukaisesti. Tavoitteena on tulevana vuonna liittää tekeminen vahvemmin toimipisteisiin sekä osallistaa opiskelijat osana uutta yhteisöllisyyden toimintamallia.

Omniassa suoritetaan keväällä 2025 OKKA-säätiön myöntämän oppilaitosten kestävä kehityksen sertifikaatin uusimisauditointi. Nykyinen sertifikaatti on voimassa 25.8.2025

saakka. Lisäksi Omnian toimipistepalveluille eli kiinteistö-, ruoka- ja aulapalveluille myönnetyn Ekokompassi-ympäristöjärjestelmän mukaisia toimenpiteitä toimeenpannaan myös tänä vuonna.

Omnia on mukana hanketoiminnassa, näistä merkittävämpinä:

- AutoCove 2.0. puhtaampien käyttövoimien autojen korjaamiseen ja huoltamiseen. Hanke jatkuu 6/2027 saakka

Espoon työväenopiston toiminta

Omnian alaisuudessa toimiva Espoon työväenopisto järjestää edullisia opastettuja luontoretkiä ja retkeilykursseja vuoden ympäri lähiympäristöön, erityisesti Nuuksioon. Luonto- ja retkeilykurssiemme teemoissa suosittuja ovat mm. melonnat, sieniretket, Nuuksion teemaretket – vuonna 2025 erityisteemana Nuuksion luolat, Siipien suhinaa – lintukurssit, retkeily- ja vaellustaitokurssit, tähtitieteen kurssit sekä aikuinen –lapsi –kurssit. Aikuinen-lapsi –kurssissa aiheina kuluvaan vuonna ovat mm. Retkeilytaitoja lapsen kanssa, Luonto lähellä -perheretket Espoon keskuspuistoon, Pöriäisten parissa - Pölyttäjien elämää lapsille ja aikuisille sekä Metsän makuja – opi tunnistamaan marjat ja sienet lapsen kanssa.

Lisäksi työväenopisto järjestää kurssitarjontaa aiheista koti ja puutarha, jossa kurssitarjonnassa mm. kompostikursseja ja mehiläistarhauskursseja.

Espoon työväenopisto toteuttaa kestävän kehityksen periaatteita kaikessa toiminnassaan osana Omniaa. Kuluvan vuoden tavoitteena on selkiyttää kestävän kehityksen toimien näkyvyyttä ja toteutumista koko kurssitarjonnassamme. Tavoitteena on, että opiston kurseja toteutetaan kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti ja niiden sisällöissä nostetaan esille aiheen mukaisia kestävyys-teemoja. Tavoitteena on lisätä osallistujien kestävyystietoisuutta ja myös seurata tätä kurssipalautekyselyiden kautta. Sen lisäksi, että kestävyys on läpileikkaavana teemana kaikessa toiminnassamme ja tarjonnassamme, on tavoitteenamme myös luoda vuosittain sovittu määrä tietyt kriteerit täyttäviä kestävän kehityksen kurseja. Opiston tavoitteena on erityisesti aikuisväestön kestävyystietoisuuden ja –osaamisen kehittäminen opiston toteuttamien kurssiteemojen puitteissa.

Perho liiketalousopisto

Perho liiketalousopisto jatkaa uuden vision ”Parhaat eväät tulevaisuuden taitajille” ja strategian myötä vahvasti työtä kestävän tulevaisuuden teemojen eteen. Tavoitteenamme on olla jatkossakin kestävän kehityksen edelläkävijä ammatillisessa koulutuksessa ja integroida kestävyysosaaminen vahvasti kaikille koulutusaloillemme (liiketoiminta-, ravintola-, matkailu-, luontoalat).

Olemme linjanneet kestävyysosaamisen kartuttamiseen liittyen näin:

1. Koulutamme ammattilaisia, jotka osaavat toimia yhden planeetan rajoissa toisiaan kunnioittaen.
2. Meiltä valmistuneet opiskelijat arvostavat itseään ja osaamistaan sekä ymmärtävät oman hyvinvointinsa riippuvan luonnon hyvinvoinnista.
3. Sitoudumme oppilaitoksena siihen, että kaikessa koulutustoiminnassamme on huomioitu toimialan kestävyysnäkökulmat.

Olemme mukana monissa sekä alueellisissa, valtakunnallisissa että kansainvälisissäkin hankkeissa kestävyysteemoihin liittyen (mm. Strapetsi, AgriCulinary, Urban & Local).

Osallistumme myös OPH:n rahoittaman ammatillisen koulutuksen kestävyystiekartan jalkauttamiseen tähtäävän Kartalle - Pää kartan hankkeen neuvottelukuntaan.

Jatkamme myös oman kaupunkipeltomme Green City Farmin toiminnan kehittämistä yhä kohti kestävän kehityksen monialaista oppimisympäristöä.

Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus

Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus on yhteiskunnallinen yritys, jonka toiminnan tavoitteena on vähentää luonnonvarojen kulutusta mahdollistamalla ja helpottamalla tavaroiden uudelleenkäyttöä ja tarjoamalla monipuolisia ympäristökasvatus ja ympäristökonsultointipalveluita. Lisäksi tarjoamme kestävän elämäntavan edistämiseen osallistumisen mahdollisuuksia työn ja vapaaehtoistöiden puitteissa. Yrityksen pääomistaja on Helsingin kaupunki ja lisäksi taustalla ovat mm. HSY, muut pääkaupunkiseudun kunnat ja useita järjestöjä.

Vuoden 2025 alussa Kierrätyskeskuksella on pääkaupunkiseudulla 14 kierrätystavaramyymälää sekä maanlaajuisesti palveleva verkkokauppa. Polkupyörä-, elektroniikka- ja Most Wanted -verstaiden avulla sekä ohjaamalla materiaaleja Näprä'n askartelumateriaaleiksi palautetaan tavaroita uudelleenkäytön piiriin. Kierrätyskeskuksella on kaikessa toiminnassaan korkeat ympäristötavoitteet, joiden toteutumista todentaa Ekokompassi-sertifikaatti. Kaikki työntekijät suorittavat Kierrätyskeskuksen oman Ekopassi-koulutuksen ja asiakkaille viestitään heidän ostostensa ympäristövaikutuksista mm. ostoskuittiin kirjattavan ostoksen luonnonvarasäästön muodossa. Kierrätyskeskus myös raportoi vuosittain uudelleenkäytöllä säästämänsä luonnonvarat sekä hiilidioksidipäästöt.

Kierrätyskeskuksen ympäristöasiantuntijat kouluttavat ja tukevat niin yrityksiä kuin kasvattajia heidän kestävyystavoitteidensa saavuttamisessa. Yrityksille on tarjolla mm. hiilijalanjälki- sekä kiertotalouslaskentaa, Ekokompassi-auditointeja, tukea ympäristötyön kehittämiseen sekä erilaisia koulutuksia.

Kierrätyskeskuksen oma ympäristökoulu, Ympäristökoulu Polku, tarjoaa kestävyyskasvatuksen palveluita monipuolisille yhteistyökumppaneille, on mukana monissa kestävyyskasvatuksen hankkeissa ja tuottaa opetusmateriaaleja. Kouluvierailuita ja opetustuokioita järjestetään mm. HSY:n, Espoon sekä Vantaan kanssa yhteistyössä. Ympäristökoulu Polun nettisivuilla ilmainen ympäristöministeriön rahoituksella tuotettu Palloässäät materiaali innostaa varhaiskasvatukseen ja alkuopetuksen kasvattajia iloiseen ja moniaistilliseen kestävyyskasvatukseen, ilmastotekoihin ja vesien suojeluun. Palveluista lisää: www.polkuedu.fi

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry on Suomen luonnonsuojeluliitto ry:n jäsenjärjestö. Piirin tarkoituksena on sääntöjen mukaan monimuotoisen luonnon, elinkelpoisen ympäristön, kulttuuri- ja rakennusperinteen ja kulttuuriperinnön säilyttäminen, suojeleminen ja hoitaminen sekä samassa tarkoituksessa toimivien paikallisten ja alueellisten yhteisöjen tukeminen.

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirin muodostavat 21 paikallista luonnon- ja ympäristön-suojeluyhdistystä. Yhdistykset järjestävät retkiä, talkoita ja muita tapahtumia sekä vaikuttavat paikallisiin suojelu- ja ympäristöasioihin.

Tavoitteemme

Teemme työtä monimuotoisen luonnon puolesta. Suojellemme metsiä, soita ja ekologisia verkostoja, Itämerta ja sisävesistöjä. Hoidamme uhanalaisia lajeja ja luontotyyppejä. Edistämme materiaalihokkuutta, kohtuutaloutta ja hiljaisia alueita.

Päämääriemme saavuttamiseksi

- Annamme lausuntoja kaavoista ja hankkeista
- Teemme luontoselvityksiä ja aloitteita esim. luonnonsuojelualueista
- Järjestämme koulutuksia ja tapahtumia sekä seminaareja
- Annamme asiantuntija-apua paikallisissa luonto- ja ympäristökysymyksissä
- Hoidamme arvokkaita luontokohteita hankkeissamme ja vapaaehtoisesti UUPE-ryhmän talkoissa
- Osallistumme eri tahojen työryhmiin ja verkostoihin ja vaikutamme päätöksiin

Piiri on maakunnallinen toimija. Otamme kantaa kaava- ja muihin hankkeisiin lausunnoin ja joskus myös muutoksenhauin. Selvitämme luontoarvoja etenkin uhatuissa kohteissa. Teemme aloitteita suojelualueista. Koulutamme ja opiskelemme ympäristöaiheista ja järjestämme seminaareja. Teemme myös käytännön suojelutyötä: luonnonhoitohankkeemme ennallistavat vuosittain useita kymmeniä arvokkaita luontokohteita. Toimintaryhmämme tekevät vapaaehtoistyötä eri teemoihin keskittyen. Tällä hetkellä piirissä toimii [perinnemaisemaryhmä UUPE](#), kestävän elämäntavan [Kohtuuskubi](#), [Itämeri](#)– ja luonnonsuojeluryhmät.

Kohtuuskubi on kaikille avoin kestävän elämän toimintaryhmä. Ryhmän tavoitteena on luoda ja tuoda esiin jokaiselle sopivia ja ympäristön kannalta parempia ratkaisuja kuluttamisen vähentämiseen arjessa.

Uudenmaan piirin perinnemaisemaryhmä UUPE on hoitanut perinnemaisemia talkoilla jo vuodesta 2000 lähtien. Työtä tehdään eri kohteissa Uudellamaalla. UUPE järjestää myös retkiä eri kohteille.

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirin *Itämeri-ryhmä* toimii Itämeren puolesta vapaaehtois-voimin. Mukana teemoissa ovat myös sisävedet ja valuma-alueidenäkökulma. Teemme yhteistyötä mm. Helsingin luonnonsuojeluyhdistyksen ja Luontoliiton Itämeri-ryhmän kanssa.

Luonnonsuojeluryhmä on tukiverkosto niille, jotka lausuvat kaavoista ja hankkeista.

Uudenmaan piirin hankkeissa tehdään konkreettista luonnonsuojelutyötä. Käynnissä on kaksi laajaa luonnonhoitohanketta, perinnebiotooppien hoitoon ja ennallistamiseen keskittyvä *Ketosirkka* ja Helmi-rahoitteinen *Länsi-Uudenmaan luontohelmet*. Kummassakin torjutaan luontokatoa elvyttämällä ihmisen toiminnan yksipuolistamia luonnonympäristöjä.

SLLUP:in julkaisemaa materiaalia vuonna 2024 ja 2025 [Materiaalit - Uudenmaan piiri](#)

Metsäopas – monimuotoisuutta kuntien metsiin tarjoaa runsaasti työkaluja kaikille metsien suojelusta kiinnostuneille. Oppaassa keskitytään erityisesti kuntien omistamiin metsiin, mutta suuri osa sisällöstä on sovellettavissa muuallakin. Toimi metsien puolesta -lehti 2024.

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirin ja Luontoliiton Itämeri-toimijoiden järjestämän Itämeri-seminaarin 28.3.2025 tallenne ja esitysten diat.

Suomen ympäristöopisto SYKLI

Vuonna 2025 vähähiilisyys, luontoviisaus ja kestävyysmurros ovat vahvasti keskiössä koulutustarjonnassamme ja hanketyössä. Kehitämme koulutustarjontaamme kattamaan myös vastuullisuusraportoinnin uusia tuulia ja luonnonmonimuotoisuuden huomioimista. Hankkeiden puolella aiheita ovat mm. rakennetun ympäristön sopeutuminen ilmastonmuutokseen, Lumoa kiinteistönhuoltoon tai kiertotalousosaaminen. Vesiteeman linkittyä suoraan tavoitteisiin vesihuollon toimivuuteen keskittyvässä *Verkostot vesille, Vesihuoltolaitosten kyberturvallisuuden parantaminen koulutuksen avulla, VETKU – Jätevedenpuhdistamo energian tuottajana ja kuluttajana* sekä turismin ravinnekuormaa Itämeren rannikoilla vähentävässä *Nursecoast II* -hankkeissa. Jatkamme myös ammatillisen koulutuksen kestävyysmurroksen tukemista koordinoimalla *Kartalle -pää kartan* verkostohanketta, jonka tavoitteena on ammatillisen koulutuksen kestävyystiekartan toimeenpanon fasilitoiminen.

Ympäristökasvatuksen puolella Sykli jatkaa ympäristökasvatuksen asiantuntijoiden kouluttamista. Vuoden 2025 alkaa neljä uutta ryhmää: ulkona oppimisen, kulttuuri- ja museoalan painotuksilla sekä kolmantena pilotoimme kokonaan verkossa tapahtuvaa koulutustoteutusta.

Meillä on käynnissä mahtavan suosion saavuttanut varhaiskasvatukseen suuntaava *Kutsu seikkailuun* sekä *Enemmän elämää -kohti luontopositiivista ammatillista koulutusta* -ympäristökasvatushankkeet. 2024 aloittelemme perusopetukseen suuntautuvan *Kestävyysosaamista ulkoluokasta – teoriaa, taitoa ja toimintaa* -hankkeen toimintaa.

Sykli pyrkii terävöittämään myös omaa vastuullisuustyötään rakentamalla uutta kolmen vuoden päähän suuntaavaa Syklin kestävyystiekarttaa. Tiekartassa nivotaan samoihin kansiin kaikki Syklin vastuullisuuteen liittyvät tavoitteet, mittarit ja seuranta.

Uudenmaan liitto

Uudenmaan liiton toimintasuunnitelma Välkkeen tavoitteiden saavuttamiseksi kaudella 2023–2025 tukeutuu vahvasti Uusimaa-ohjelmaan 2022–2025. Ohjelman painopisteessä ”Ympäristöviisas Uusimaa” yksi tavoitteista koskee resurssiviisautta ja sen alle toimenpiteeksi on merkitty ”Ympäristökasvatus sekä ympäristövastuulliseen kuluttamiseen kannustaminen ja ohjaaminen”. Lähtöoletta on, että lasten ja nuorten luontosuhteen tukeminen ja ympäristökasvatus ovat tärkeitä, jotta suhde ympäristöön ja kuluttamiseen muodostuu kestäväksi. Myös taide ja taidekasvatus sisällytetään tähän teemaan, koska ne ovat hyviä keinoja vahvistaa luontosuhdetta. Toisaalta kulttuurin ja taiteen avulla ilmastonmuutosta voidaan visualisoida, sanallistaa ja tarinallistaa, eli ja tavoittaa sitä kautta eri ihmisryhmiä ymmärtämään kulutuksen ja yksilön valintojen merkitys.

Välke-yhteistyössä Uudenmaan toimintasuunnitelman toimenpiteet em. teemojen edistämiseksi:

- osallistuminen Välken seminaarien toteuttamiseen
- tiedottaminen ympäristökasvatusta tukevien hankerahoitusten käynnistymisestä
- tiedottaminen liikkeelle lähtevistä hankkeista
- Välkkeen toimenpiteiden tukeminen viestinnällisesti

- tietoisuuden lisääminen ympäristökysymyksiin liittyen: julkaisujen ja webinaarivinkkien jakaminen
- koulutuspoliittinen vaikuttaminen ympäristöteeman/vastuullisuuden vahvistumiseen/säilymiseen osana koulutuspolkuja

Uudenmaan ELY-keskus

ELY-keskus toteuttaa toimia vesiensuojeluun, vesienhoidon toimenpiteiden edistämiseen sekä vesi- ja ympäristötietoisuuden lisäämiseen liittyen. Toteutus ympäristövastuualueen virkatehtävien, muiden organisaatioiden ja ELY-keskusten kanssa tehtävän yhteistyön ja tiedonvaihdon kautta. Osallistutaan VÄLKE-ryhmän viestintään ja seminaarien valmisteluun.

Vantaan kaupunki

Ympäristökeskus

Vantaan resurssiviisauden tiekartta on kaupungin strategiaa toteuttava ohjelma, joka ohjaa kaupunkia kohti ekologista kestävyyttä ja hiilineutraaliutta. Tiekartan yhtenä tavoitteena on edistää kaupunkiorganisaation ympäristövastuullisuutta ja ekotukitoiminnan avulla ympäristö- ja ilmastotavoitteet voidaan jalkauttaa konkreettisiksi toimiksi ja käytännöiksi työntekijätasolla.

Vantaan kaupungin ympäristökeskus järjestää joka kevät ja syksy Vantaan kaupungin työntekijöille Ekotukitoiminnan peruskoulutuksen, johon sisältyy Oppivassa itsenäisesti opiskeltava verkko-osuus tehtävineen sekä lähikoulutuspäivä. Ekotukikoulutuksen käyneenä kaupungin työntekijät (koulutetut ekotukihenkilöt) osaavat ottaa ympäristöasiat ja niiden kehittämisen paremmin huomioon omassa työpaikassaan sekä toteuttaa toimenpiteitä käytännössä ympäristönäkökohdat huomioiden. Lisäksi järjestetään jatkokoulutuksia vaihtuvin teemoin sekä kaupunkiorganisaatiolle sisäisesti että yhteistyössä PK-seudun kanssa.

Vantaa on saanut rahoituksen ELY:n ympäristökasvatus- ja valistushankkeelle *Ympäristökasvatuksesta virtaa vesien suojeluun*, jota haki yhdessä Välke-verkoston kanssa. Hanke liittyy vahvasti vuosien 2024–2025 puheenjohtajateemaan. Vantaan ja Välke-verkoston yhteishankkeen tavoitteena on innostaa kuntalaisia hakemaan tietoa, herättämään uteliaisuutta lähiluontoa kohtaan ja rohkaista luonnossa liikkumiseen. Hankkeen tavoitteina on myös tietoisuuden lisääminen ja vieraslajien torjunta. Erilaisin viestinnän keinoin (mm. opaskyltit ja some-postaukset) asukkaille kerrotaan Vantaan pienvesistä ja niiden monimuotoisesta luonnosta. Hankkeen aikana järjestetään myös vieraslajitalkoita asukkaille ja muille ryhmille, kuten yrityksille, purojen varsilla yhdessä Vantaan lähiluonto-oppaiden kanssa. Hankkeessa kehitetään yhdessä Välke-verkostolaisten kanssa uusia innovaatioita talkootyöhön sekä asukkaiden ja yritysten osallistamiseen. Hankkeen aikana järjestetään lisäksi vesistö- ja vieraslajiaiheisia webinaareja. Hankekoordinaattori osallistuu Välke-verkoston viestintään sekä auttaa syksyn Välke-webinaarin järjestämisessä.

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala

- Varhaiskasvatuksessa uudistetaan kehittämisverkostoja ja uutena tittelinä aloittaa ekotutorit (ent. Ekotukihenkilöt). Ekotutorien tehtävänä on vahvistaa ja jalkauttaa ympäristökasvatuksen työkorttien käyttöä. Korttien teemat ovat: Lähiluonto ja luontosuhde, Vastuullinen kuluttaminen, Vaikuttaminen ja osallisuus kestävässä

elämätavassa, Energian säästäminen, Ruokakasvatus ja Päiväkotipuutarha. Vuoden 2025 aikana työkortit sidotaan Karvin Valssi-arviointiin.

- Perusopetuksen [Kestävän tulevaisuuden osaamistavoitteet](#) on otettu käyttöön 1.8.2024 ja niiden käyttö vahvistetaan vuonna 2025 kaikissa Vantaan kouluissa ekopedagogien ja ketu-tutorien toimesta.

Vantaan ympäristötavoitteita määrittää kaupungin ympäristöohjelma eli resurssiviisauden tiekartta. Resurssiviisauden tiekartta päivitetään uudelle valtuustokaudelle vuosien 2025-2026 aikana. Samalla kasvatuksen ja oppimisen toimialan, toisen asteen koulutuksen ja Varian ympäristöohjelmaan hahmotellaan uudet tavoitteet. Työ on käynnistynyt opiskelijadialogeilla ja Vaikuttaja päivän sitomisella strategiavalmisteluun. Vaikuttajapäivä kokonaisuuteen osallistui 4600 oppijaa.

Vantaan luontokoulu

Vantaan luontokoulu pyrkii säilyttämään kävijämäärien volyymin myös vuonna 2025 ja järjestää opetusta noin kahdellesadalle ryhmälle. Lisäksi järjestetään kursseja opettajille ja kasvattajille, tuetaan Vihreä lippu -toimintaa, osallistutaan aktiivisesti luonto- ja ympäristökoulujen yhteistyöhön ja mm. Vantaan ympäristökasvatuksen yhteistyöryhmä Vyyhdin toimintaan. Lisäksi osallistutaan mahdollisuuksien mukaan erilaisiin tapahtumiin joko järjestäjänä tai osallistujana. Esimerkiksi Vantaan luontokoulu on ollut toinen vastuujärjestäjä Helsingin yliopiston opettajaopiskelijoille järjestetyssä työpajapäivässä.

Vantaan luontokoulu on pyrkinyt tukemaan Vantaan kaupungin lähiluonnon teemavuosia järjestämällä kuhunkin teemaan sopivaa toimintaa kouluille ja päiväkodeille sekä koulutusta opettajille ja kasvattajille. Niittyjen teemavuoden mukaisesti Vuonna 2024 saturetken ja koululaisten lähiluontoretken teemana olivat kasvit ja opettajille järjestettiin kasvikurssi, joka toteutui. Kasviteema jatkuu vielä kevään ja syksyn 2025 (muun tarjonnan ohessa).

Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry

VHVSY järjestää vuosittain pilkki- ja onkipäiviä koululaisille Vantaanjoen valuma-alueen kunnissa. Lisäksi jaetaan yleistä vesiensuojelutietoutta erilaisissa tapahtumissa. Syksyllä 2024 haettiin rahoitusta ympäristökasvatushankkeelle, jossa käytäisiin läpi perustietoja vesistöistä ja kaloista sekä keskusteltaisiin käytännöllisistä vesiensuojeluvinkeistä yhdessä alakouluikäisten oppilaiden kanssa. Lisäksi haettiin rahoitusta onkipäivien järjestämiselle suuremmassa mittakaavassa. Vuonna 2025 toteutettavan toiminnan laajuus varmistuu kesällä rahoituspäätöksen jälkeen.

Kauniaisen kaupunki

Kauniainen on liittynyt mukaan Välke-ryhmään ja osallistunut mm. tilaisuuksien suunnitteluun. Kauniaisissa on päivityksessä Resurssiviisauden tiekartta, joka nostaa esiin ympäristötietoisien kaupungin tavoitteita selkeästi ja laajasti. Lisäksi uudeksi tavoitteeksi on nostettu eläminen planetaarisen hyvinvoinnin ja terveyden periaatteiden mukaan. Kauniainen on juuri päättänyt liittyä Luontoviisaat kunnat verkostoon, jonka myötä LUMO-työtä tiivistetään ja fokusoidaan entisestään myös kasvatuksen ja koulutuksen alalle. Lisäksi on aloitettu uuden terveystieteiden luontopolun ja opastustoiminnan suunnittelu. Kauniaisissa kehitettiin vuosina 2023–2024 Kauniaisten oma kestävyyskasvatuksen GreenGrani –malli jonka pilottivuosi on kouluissa käynnissä. Vuonna 2025 mallia ollaan laajentamassa myös varhaiskasvatuksen puolelle. Lisäksi Kauniaisissa on vietetty vuodesta 2024 alkaen

Koulujen Luontotekopäivää Suomen luonnonpäivää edeltävänä perjantaina, tähän kannustetaan myös muita kuntia ja kaupunkeja mukaan.

2.4 Viestintä ja tiedotus

Ryhmän viestinnän ja tiedottamisen tärkeä tavoite on lisätä ympäristökasvatuksen näkyvyyttä tiedotusvälineissä ja internetissä. Ryhmän toiminnasta, tapahtumista ja muusta välitettävästä tiedosta viestitään Uudenmaan ELY:n Välkkeen teemasivuilla <https://www.ely-keskus.fi/web/valke/etusivu>, jossa ovat myös verkoston suunnitelmat ja kokousaineistot. Verkkosivujen päivitysoikeudet ovat Memmi Ojantolalla, jolle muutkin päivitykset toimitetaan. Verkkosivuilla olevia tietoja päivittävät myös Pihla Kivistö ja Suvi Jutila.

Välke-ryhmällä on yhteinen logo, jota voi käyttää viestinnässä. Jokaista Välke-ryhmän jäsenorganisaatiota kannustetaan tekemään nettisivuilleen lyhyt tiedote, twiitti tai linkkaus Välke-ryhmään. Viestinnästä ovat vastuussa kaikki ryhmän jäsenet.

Tuoreimmat kuulumiset kerrotaan Välkeviestissä, jonka kokoaa Memmi Ojantola puheenjohtajalta saadusta materiaalista. Uutiskirje lähtee tilaajille SST:ltä.

Välkkeellä on **viestintäryhmä**, joka pyrkii tehostamaan viestintää. Ryhmään kuuluvat Riikka Virta (pj.), Annina Wallinsalo, Lainiola Mira, Leena Nukari, Memmi Ojantola, ja Elina Hinkkanen ja Pihla Kivistö.

Lisäksi on **seminaariryhmä**, johon kuuluvat: Riikka Virta (pj.) Paula Luodeslampi, Tiina Ahokas, Helena Suomela, (Päivi Vaisto – ohjelman kommentointi).

2.4.1 Sosiaalinen media

Memmi Ojantola kirjoittaa kokousasioista Uudenmaan ELY-keskuksen X- tilillä ja muut Välke-ryhmän jäsenet voivat jakaa X:ää. Ryhmän jäsenet voivat jakaa X:ään tietoa Välkkeen asioista ja omista tapahtumistaan ja myös jakaa toisten kirjoituksia X:ssä Hastagit: #välke #ympäristökasvatus #ympäristötietoinen uusia + jaettavan twiitin omat hastagit.

Verkostolla on facebook-sivut: www.facebook.com/valkeuusimaa Kaikkia ryhmän jäseniä kannustetaan tiedottamaan koulutustilaisuuksista ja tapahtumista myös täällä. Päivitysoikeuksia Facebook-sivuille voi lisätä Pihla Kivistö ja Riikka Virta. Verkostolla on myös instagram-tili [@valkeuusimaa](https://www.instagram.com/valkeuusimaa)

2.5 Muut ympäristökasvatuksen ja -tietoisuuden edistämistoimenpiteet

Vahvistetaan ympäristöasioiden ja ympäristökasvatuksen asemaa ryhmän jäsenten omissa organisaatioissa. Ryhmän jäsenet tarjoutuvat puhujiksi erilaisiin tilaisuuksiin, joissa voi välittää tietoa ympäristökasvatuksesta ja -tietoisuudesta.

Vaikutetaan poliittisten päättäjien ja virkamiesten näkemyksiin esim. kutsumalla heitä tilaisuuksiin avaajiksi, kuulijoiksi ja/tai esiintyjiksi.

Ryhmä ottaa tarvittaessa kantaa ympäristökasvatukseen ja ympäristötietoisuuden edistämiseen liittyviin asioihin.

Välke myös edustaa Eteläisen jätehuollon yhteistyöryhmässä. Siinä mukana ovat Leena Nukari (varsinainen jäsen) ja Päivi Vaisto (varajäsen).

2.6 Yhteystietojen ylläpito

Ryhmän jäsenten yhteystiedot pyritään pitämään ajan tasalla. Vastuussa on ryhmän puheenjohtaja, jolle ryhmän jäsenet toimittavat muuttuneet tiedot.

Verkoston sähköpostijakelulistaa pidetään yllä. Ryhmän puheenjohtajataho päivittää jakelulistaa.

2.7 Yhteistyö muiden alueellisten verkostojen kanssa

Ryhmän jäsenet osallistuvat mahdollisuuksien mukaan alueellisiin ympäristökasvatuspäiviin ja -tapahtumiin ja tuovat mahdollisuuksien mukaan myös oman verkoston toimintaa esiin. Tavoitteena on verkostoituminen sekä tiedon, kokemusten ja toimintamallien vaihto. Yhteistyötä tehdään erityisesti Keski-Suomen ELY-keskuksen sekä ELYjen ja AVlen asiantuntijoista koostuvan valtakunnallisen ympäristökasvatusverkoston kanssa.

Ryhmän puheenjohtaja sekä Uudenmaan ELY-keskuksen edustaja osallistuvat valtakunnallisen verkoston tilaisuuksiin mahdollisuuksien mukaan. Mahdolliset muistiot tallennetaan Teamsiin tai nostoja tehdään palaverimuistioihin, josta verkoston jäsenet voivat käydä lukemassa niitä.

Alueelliset yhteistyöryhmät ovat tällä hetkellä yhteisesti esillä sivulla: www.ely-keskus.fi/web/kasvatusyhteistyö.

2.8 Kansainvälinen toiminta

Verkoston jäsenet pyrkivät välittämään tietoa kansainvälisistä tapahtumista ja esimerkeistä verkostolle esimerkiksi ottamalla yhteyttä kansainvälisiin toimijoihin ja verkostoihin ja vaihtamalla kokemuksia, tietoa ja toimintamalleja. Jatketaan pohdintoja yhteisen kansainvälisen ekskursion järjestämisestä esimerkiksi Ruotsiin ja Viroon.

3. Ryhmän toimintatavat

Ryhmän puheenjohtajuus vaihtuu toimintakausittain. Vuosina 2024–25 puheenjohtajatahona toimii Vantaan ympäristökeskus. Puheenjohtaja vastaa kokousten koolle kutsumisesta. Vuoden viimeisessä kokouksessa valitaan seuraavan toimintakauden puheenjohtaja. Kokoukset järjestetään hybridinä Teamsissa ja läsnä. Kokouspaikka sovitaan erikseen.

Ryhmällä ei ole pysyvää sihteerä. Kokoussihteerinä toimitaan vuorollaan organisaatioiden nimien mukaisessa aakkosjärjestyksessä.

Ryhmä on nyt asetettu vuosille 2023–2025. Kehittämisen ja hanketehtäviä varten perustetaan tarpeen mukaan erillisiä työryhmiä, joissa ko. asiaa suunnitellaan ja valmistellaan.

LIITE 1. Ryhmän jäsenorganisaatiot aakkosjärjestyksessä

- Careeria (Itä-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä)
- Espoon kaupungin ympäristökeskus
- Etelä-Suomen aluehallintovirasto (ei jatkossa mukana, edelleen kiinnostuneita yhteistyöstä koulutusten merkeissä)
- Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimiala
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY
- Hyria koulutus Oy
- Luontoliiton Uudenmaan piiri ry. (LUP), Luontoliitto ry
- Metsähallituksen luontopalvelut
- Natur och Miljö rf
- Omnia
- Perho liiketalousopisto
- Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy
- Suomen luonnonsuojeluliitto, Uudenmaan piiri ry
- Suomen ympäristöopisto SYKLI
- Tuusulan 4H-yhdistys
- Uudenmaan ELY-keskus, ympäristö- ja luonnonvarat
- Uudenmaan ELY-keskus, viestintä
- Vantaan kaupunki
- Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry